INNHOLDSFORTEGNELSE

INNLEDNING 2

FORMÅL MED PLANEN 3

MÅLGRUPPER 3

Primærmålgruppe 4

Sekundærmålgruppe 4

PSYKIATRITJENESTENS ORGANISATORISKE PLASSERING I STOKKE KOMMUNE 4

BRUKERMEDVIRKNING 5

KOMMUNALE TJENESTER Mål og tiltak i planperioden 5

PSYKIATRITJENESTEN 5

SOSIALTJENESTEN 9

HELSESTASJON / SKOLEHELSETJENESTEN 10

BARNEVERNTJENESTEN 11

VOKSENOPPLÆRINGEN 13

PEDAGOGISK PSYKOLOGISK TJENESTE 13

PRESTEGÅRDSTUNET OMSORGSBOLIGER 14

VIRKSOMHET - TILTAK FOR FUNKSJONSHEMMEDE 14

HJEMMETJENESTEN 16

SYKEHJEMSAVDELINGENE VED SOLETUNET 16

HELSETJENESTER 17

KULTUR OG FRITIDSTILBUD 17

KRISETEAM 18

KOORDINERINGSTEAM 19

SAMARBEID MED SPESIALISTTJENESTEN I PSYKIATRI 19

GJENNOMFØRTE TILTAK FOR PLANPERIODEN 2000 – 2005 20

TOTALE KOSTNADER INNEN PSYKISK HELSEVERN 2005 21

HANDLINGSPLAN FOR STATLIG TILSKUDD 2005-2008 22

AKTUELT LOVVERK 24

INNLEDNING
Siden 1995 har Stortinget bevilget øremerkede midler til kommunene for å styrke det kommunale tilbudet til personer med psykiske lidelser. Oppbygging av de kommunale tjenestene blir tillagt stor vekt i opptrappingsplanen for psykisk helse 1999 – 2006. Opptrappingsplanens periode er utvidet med to år slik at den strekker seg til og med 2008.

I rapport fra sosial og helsedirektoratet, Is-1128 heter det:
"Før opptrappingsplanen ble mennesker med alvorlige psykisk lidelser vurdert å være den del av befolkningen som hadde de dårligste levekårene og som mottok de svakeste tjenestetilbudene. De kommunale tjenestene for mennesker med psykiske lidelser var gjennomgående mangelfulle".

For å styrke innsatsen i kommunene vil Sosial og helsedirektoratet i samarbeid med bl.a. kommunesektoren, brukerorganisasjoner og andre berørte samarbeidspartnere tydeliggjøre forventninger, plankrav og krav til måloppnåelse og tilknytning til de øremerkede midlene. Kommunens innsats bør særlig rettes inn mot mennesker med alvorlige og/eller moderate lidelser og særlig vektlegge:

- Tilfredsstillende bolig med tilstrekkelig bistand
- Mulighet til å delta i meningsfylte aktiviteter, om mulig sysselsetting
- Muligheter til å inngå i sosialt fellesskap og unngå sosial isolasjon
- Nødvendige og tilpassede helse- og sosialtjenester
- Styrking av bruker- og pårørendeorganisasjoner og brukerrettede tiltak

Målsettingen med innsatsen overfor barn og unge er å styrke det forebyggende psykososiale arbeidet og tjenestetilbudet til barn og unge i risikosonen, videre styrke arbeider med barn og unge som allerede har utviklet psykiske lidelser og deres familier.

Minimum 20 % av innsatsen skal brukes til barn og ungdom. Midlene kan nyttes til:

- Utbygging av psykososiale tjenester og kultur og fritidstiltak for barn og unge som har eller er særlig utsatt for psykiske problemer eller lidelser
- styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten med vekt på psykososialt arbeid og etablering av helsestasjon for ungdom

Det er viktig å få til et helhetlig og kvalitativt godt tjenestetilbud til den enkelte. Innføringen av retten til individuell plan etter lov om pasientrettigheter og lov om psykisk helsevern er et sentralt virkemiddel for å få dette til. Brukerperspektivet forutsettes lagt til grunn ved planlegging, organisering og drift av tjenestene. Ved siden av at innflytelse på egen livssituasjon er et gode i seg selv, vil brukermedvirkning være et bidrag til bedre tjenester.

I 2004 mottar Stokke kommune et øremerket tilskudd på kr.3.249.000. Det forventes at tilskuddet øker med ca 400.000 pr år til og med 2008. Kommunen rapporterer årlig til fylkeslegen om disponering av midlene.

De fleste mennesker vil i løpet av livet oppleve perioder med lettere psykiske symptomer av kortere varighet og uten vesentlig reduksjon av daglige funksjoner. Befolkningsundersøkelser viser at 20 – 30 % av befolkningen rammes av psykiske lidelser. Depresjon, angst og nevroser ser ut til å øke. Rusmiddelproblemer, alkoholisme, narkomani og vold øker. Psykosomatiske sykdommer og stress blir mer utbredt. Mange ungdommer har idealer som medfører anoreksi,

bulimi og bruk av dopingmidler. Andelen eldre i samfunnet øker, og siden det blir stadig flere eldre blir det stadig flere psykisk syke eldre.

Pårørende til personer med psykiske lidelser er en gruppe mennesker som ofte har opplevd lite støtte, hjelp og informasjon fra helsevesenet. I temaheftet "Utskrevet til mor" utgitt av Sosial- og helsedepartementet fremgår det at pårørende ikke blir godt nok ivaretatt som en ressurs for pasienten. Videre hevdes det at pasienter utskrives til familien uten at disse er forberedt.

Rådet for Psykisk Helse har utarbeidet en rapport " Velferdsstatens forsømte gruppe" der følgende formidles:

- Over en tredjedel av pasientene i allmenn legepraksis kommer dit på grunn av psykiske plager
- Kvinner plages oftest av angst og depresjon, mens alkoholmisbruk og asosial atferd er hyppigst hos menn
- Om lag en tredjedel av alle sykehussenger er belagt med psykiatriske pasienter
- Det synes å ha vært en økning av visse psykiske lidelser de siste tiår, for eksempel personlighetsforstyrrelser, alkohol- og stoffmisbruk, depresjon og spiseforstyrrelser
- Selvmordsfrekvensen i Norge har tidligere ligget betydelig lavere enn i Finland, Danmark og Sverige. De siste 20 – 30 årene har det skjedd en oppgang i Norge, som kuliminerte i 1998 med over 700 registrerte tilfeller

FORMÅL MED PLANEN

I henhold til rundskriv I-14/98 har Stokke kommune tidligere utarbeidet plan for psykisk helsevern for periodene 1998 – 2001, 2000 – 2006 og 2003- 2006. I tillegg er det utarbeidet delplan for barn og unge for perioden 2002-2006. Denne planen innarbeides ved rullering av Stokke kommunes plan for psykisk helsevern høsten 2004.

Med bakgrunn i den statlige opptrappingsplanen og endrede rapporteringer for øremerkede midler revideres planen. Hensikten med revisjonen er å implementere handlingsplanen for barn og unge, etablere tilbud som styrker brukermedvirkning samt tilpasse handlingsplanen til erfaringer som er gjort og tiltak som er iverksatt.

Med utgangspunkt i nasjonale og lokale mål, egne behovsvurderinger og evaluering av dagens tjenestetilbud, skal planen fremme forslag til videreutvikling av tilbud til mennesker med psykiske lidelser i Stokke kommune. Målgruppen er personer med psykiske lidelser i alle aldere, og deres pårørende. Formålet med planen er å bidra til at mennesker med psykiske lidelser får de nødvendige tjenester for å kunne leve et verdig liv.

Tilbud til personer med psykiske lidelser er integrert i ulike fagområder, og samarbeid og samordning av tjenester er sentrale. Av denne grunn inneholder planen beskrivelser av kommunale tjenester, målsettinger, og tiltak for planperioden.

MÅLGRUPPER

Den primære målgruppen er personer med alvorlige psykiske lidelser med omfattende hjelpebehov. Barn og unge med psykiske lidelser er en egen målgruppe. Beskrivelse av situasjonen og behov er i hovedsak basert på erfaring og kartlegging. Planens sekundære målgruppe er den øvrige befolkningen med psykiske lidelser.

Primærmålgruppe

1. Personer med alvorlig psykisk lidelse (schizofreni, bipolær lidelse og alvorlige personlighetsforstyrrelser)
2. Barn og ungdom med psykisk sykdom, eller barn som lider overlast på grunn av omsorgssvikt og/eller andre psykososiale forhold
3. Dobbeltdiagnoser (eksempelvis psykiatri/rus)
4. Moderate psykiske lidelser

Sekundærmålgruppe

Personer med psykiske lidelser utgjør en uensartet gruppe bestående av barn, unge, voksne, og eldre. Undersøkelser viser at ca 20% av befolkningen til en hver tid har klare tegn på en psykisk lidelse. Lidelsen kan være alt fra forbigående og kortvarig krisereaksjoner til kroniske tilstander som varer mesteparten av livet. Ofte er det snakk om lettere tilfeller av angst, depresjon og psykososiale problemer, og mange vil ha svært liten kontakt med det kommunale hjelpeapparatet.

En kartleggingsundersøkelse gjennomført i desember 2001 viste at et relativt stort antall registrerte barn i Stokke kommune har en psykisk lidelse, eller lever i familier der et av medlemmene har en psykisk lidelse. Det forebyggende arbeidet for barn og unge defineres som sekundært.

I den sekundære målgruppen vil man finne:

1. Moderate psykiske lidelser (angst depresjon)
2. Personer som har, eller forventes å få, funksjonssvikt
3. Personer som det antas har behov for hjelp til koordinering av tjenester
4. Forebyggende arbeid for barn og unge

PSYKIATRITJENESTENS ORGANISATORISKE PLASSERING I STOKKE KOMMUNE

Psykiatritjenesten i kommunen er organisert i *Virksomhet - familie og oppvekst*. I tillegg til psykiatritjenesten er sosialtjenesten, barneverntjenesten, PP tjenesten, helsestasjon/ skolehelsetjenesten og kommunal voksenopplæring organisert i denne virksomheten. Alle fagområdene i virksomheten samarbeider om tjenester til mennesker med psykiske lidelser. I tillegg samarbeider psykiatritjenesten med hjemmetjenesten, sykehjem, skoler, barnehager, leger, trygdekontor, A-etat, Psykiatrien i Vestfold HF og andre eksterne enheter.

I henhold til opptrappingsplanen for psykisk helse er organiseringen av de kommunale tilbud avgjørende for samarbeidet mellom de ulike enhetene og det reelle tilbud til brukeren. Brukerperspektiv og helhetlig tilbud er fremhevet. I planen fremkommer en målsetting om å flytte fokus fra diagnostisering til psykososialt arbeid med vekt på funksjonssvikt og mestring. Dette forutsetter tverrfaglig samarbeid. En sterkere fokusering på behov for psykiatrisk spisskompetanse fremkommer også overfor områdene barn/unge, helsestasjon, sosialtjeneste, skole, psykisk utviklingshemmede o.a. Dette kommer som følge av at det kommunale ansvar for disse gruppene har økt, og at stadig flere kommunale instanser arbeider på områder der psykiatri forekommer. Mange mennesker med psykiske lidelser har dårlig boevne, mangler økonomistyring, har liten tilknytning til dagaktiviteter og lite nettverk.

Tradisjonelt er disse problemområdene knyttet til sosialtjenesten. Satsningen i forhold til barn og unge er rettet mot utbygging av psykososiale tjenester, støttekontakter, fritidstiltak, styrking av helsestasjonsarbeid og skolehelsetjeneste – en generell styrking av tilbudet til barn og ungdom.

BRUKERMEDVIRKNING
Økt brukermedvirkning er et sentralt satsningsområde i psykiatriplanen. For å stimulere til reel brukermedvirkning har stortinget gjennom vedtak (st.prp. nr 1 2003-2004) skjerpet kravet til kommunene om tilrettelegging for, og økonomisk bidrag til, brukermedvirkningstiltak. Stokke kommune planlegger å legge til rette for etablering av lokallag av ulike brukerorganisasjoner høsten 2004 ved å tilby møtelokaler og bidra med økonomisk støtte til driften. Utgifter til dette kommer inn som egen budsjettpost fra og med 2005.
Brukerrollen uttrykker langt på vei en ny relasjon i forholdet mellom innbyggere og myndighetene basert på prinsippet om ” berørtes interesser” rett til å ha innflytelse. De som benytter seg av et offentlig servicetilbud skal også være med å utforme dette. Individuell plan kan være et virkemiddel som styrker brukerens rett til å påvirke sitt eget tjenestetilbud. Et sentralt formål med utarbeidelse av individuelle planer er at tilbudet til tjenestemottaker er helhetlig, koordinert og individuelt tilpasset.

KOMMUNALE TJENESTER
Lov om sosiale tjenester, Lov om helsetjenester i kommunene, opplæringsloven og Lov om barneverntjenester definerer kommunens ansvar for å yte alminnelige helse, sosial- og opplæringstilbud til befolkningen.

Kommunens ansvar for å yte tjenester etter nevnte lover gjelder på lik linje for alle innbyggere. Mennesker med psykiske lidelser og deres familier har ofte sammensatte hjelpebehov, hvilket krever at hjelpetiltakene er godt koordinert og integrert i de enkelte tjenestene.
I planen presenteres de ulike tjenesters målsetting og tiltak overfor mennesker med psykiske lidelser under den enkelte tjenestes ansvarsområde.

PSYKIATRITJENESTEN
For den primære målgruppe i denne planen finnes det i dag tiltak i form av behandling, psykososiale støttetiltak og omsorgstjenester. Mennesker med alvorlige psykiske lidelser har sammensatte behov, og det kan det ofte være vanskelig å definere hva som er omsorgsoppgaver og hva som er behandlingsoppgaver.

I denne sammenheng kan det være vanskelig å sette klare grenser mellom behandling og omsorgstjenester. For brukere i kommunen som har behov for langvarige og koordinerte tjenester er det et viktig mål at tjenestene blir samordnet slik at tilbudet brukeren mottar oppleves som hensiktsmessig. Dette stiller krav til at spesialisttjenesten i psykiatri og kommunen lager gode samarbeidsavtaler for å sikre at brukeren får et kvalitativt godt tilbud. Hos mennesker med psykiske lidelser er et viktig mål å hindre forverring av tilstanden. Målet for den enkelte bruker er å fremme selvstendighet, uavhengighet og evne til å mestre eget liv.

Psykiatritjenesten består i dag av 5 100% stillinger. Foruten leder for psykiatritjenesten har tjenesten 2 stillinger som psykisk helsearbeidere. Stillingene yter bistand til enkeltpersoner og deres familie/nettverk. En stilling har voksne med psykiske lidelser som målgruppe, den andre har barn/ungdom/familier som målgruppe. På aktivitetshuset Kuben er det ansatt en aktivitør

og en sykepleier. Aktivitetshuset Kuben er et åpent dagtilbud for personer med psykiske vansker. Aktivitetshuset Kuben har åpent 3 dager i uken, de to øvrige dagene gir de ansatte individuelle aktiviteter/oppfølgingstilbud til enkeltbrukere.

Psykiatritjenestens arbeidsområde inneholder:

- Oppfølging av brukere i form av samtaler, veiledning og informasjon, tilsyn i hjemmet og vurdering av tilstand og hjelpebehov
- Planlegging, koordinering og utvikling av tjenester internt i kommunen. Etablere rutiner, dokumentasjon og kvalitetsikre arbeidet. Samarbeid med spesialisttjenestene i forhold til enkeltbrukere. Legge til rette for og utvikle individuelle planer
- Familiesamtaler og oppfølging av pårørende som ofte har behov for hjelp og støtte når et familiemedlem får psykiske problemer
- Opplysningsarbeid og veiledning til grunnskole og videregående skole i kommunen
- Veiledning og undervisning av øvrige ansatte i kommunen som arbeider med personer med psykiske lidelser

Hensikten med veiledning og undervisning av ulike faggrupper er å styrke kompetansen hos personalet slik at de på et tidlig tidspunkt kan observere sykdomsutvikling. Kunnskap om psykiske lidelser medfører at personalet møter brukere med større innsikt og forståelse. Endring av fokus fra diagnose til psykososialt arbeid medfører at nye aktører involveres. Dette krever kompetanseutvikling på flere områder.

Psykisk helsearbeid rettet mot barn og unge

I 2002 gjennomførte Stokke kommune en kartleggingsundersøkelse. I kartleggingen deltok Helsestasjonen, Barneverntjenesten, Sosialtjenesten, PP tjenesten og Psykiatritjenesten. Resultatet viste blant annet at et relativt stort antall registrerte barn og unge i Stokke kommune lever i familier der en av medlemmene har en psykisk lidelse og av den grunn trenger tiltak fra kommunen. Undersøkelsen synliggjorde også at en gruppe barn/unge lider overlast på grunn av omsorgssvikt eller andre psykososiale forhold, og av den grunn hemmes i sin egen utvikling. Undersøkelsen synliggjorde videre behovet for å styrke tilbudet til barn/ungdom med egen psykisk lidelse. Forskning viser at barn av psykisk syke foreldre utvikler seg langsommere både fysisk og psykisk enn barn av friske foreldre. I slike familier er det behov for oppfølging/iverksetting av tiltak.
Basert på resultater fra kartleggingsundersøkelsen skisserte prosjektgruppen følgende mål:
- Gi et tilbud til barn/ungdom som har en psykisk lidelse/ psykiske vansker, eller barn som lider overlast på grunn av omsorgssvikt.

-Gi hjelp og støtte til hele familien for å støtte opp barn/ungdom som lever under vanskelige psykososiale forhold.

Målgruppen : 1. Barn og unge med egen psykisk sykdom. 2. Barn og unge med alvorlig psykisk syke foreldre eller av rusmisbrukere .3. Barn og unge som er utsatt for omsorgssvikt av andre årsaker.4. Barn og unge uten diagnose men med behov for hjelpetiltak. Barn og unge som venter på utredning/behandling
I 2002 ble det ansatt en psykisk helsearbeider som har fokus på barn, ungdom og familier. Stillingen er organisert i psykiatritjenesten. Barn og ungdom er en prioritert målgruppe for psykiatritjenesten. Psykiatritjenesten har som mål å styrke tilbudet til barn og ungdom. Videre har psykiatritjenesten som mål å arbeide mer tverrfaglig med andre avdelinger som arbeider med barn og ungdom i kommunen.

Metodikk

Henvisninger

Psykiatritjenesten mottar henvisninger primært fra kommunale instanser, fastleger og spesialisthelsetjenesten. I noen tilfelle tar privatpersoner direkte kontakt. Hensikten med henvisninger er å sikre at alle nye henvendelser kommer til et felles mottak, samt å sikre at brukeren selv gir informert samtykke til henvendelsen. Psykiatritjenesten har inntaksmøte hver uke. I inntaksmøtet blir det vurdert hvilket innhold tilbudet skal ha, og omfanget av det. Henvisningen vurderes i inntaksmøte etter at en ansatt i psykiatritjenesten har hatt en avklaringssamtale med den/de henvisningen gjelder for.

Individuell plan

Det er lovpålagt å utarbeide individuelle planer for brukere med behov for langvarige og koordinerte helsetjenester.
En individuell plan skal bidra til:

- At bruker får et helhetlig, koordinert og individuelt tilpasset tjenestetilbud. Bruker har rett til å medvirke i arbeidet med den individuelle planen og tjenesteapparatet skal legge til rette for dette
- Å kartlegge brukerens mål, ressurser og behov for tjenester på ulike områder, samt vurdere og koordinere tiltak som kan dekke pasientens bistandsbehov
- Å styrke samhandling mellom tjenesteytere og bruker og eventuelt pårørende, og mellom tjenesteytere på ulike nivå
- Individuell plan skal ikke utarbeides uten brukers samtykke, med mindre bruker er under tvangsbehandling
- At en koordinator har ansvar for å lede planarbeidet
- Individuell plan er overordnet og den må samordnes eventuelt med andre planer

Psykiatritjenesten har utarbeidet individuell planer for 20 voksne med behov for sammensatte og koordinerte tiltak. Når det gjelder barn og unge er det ingen pr d.d som har individuell plan. Alle som har henvendt seg til Psykiatritjenesten med en forespørsel om individuell plan har fått det. Svært ofte er det kommunen eller eksterne instanser som legger til rette og informerer bruker og eventuelt pårørende om retten til individuell plan . Sjelden er det bruker selv eller pårørende som tar kontakt med kommunen med et ønske om individuell plan. Kommunen har rutiner for individuell plan for barn og unge med ulike funksjonshemninger. Når det gjelder barn og unge med psykiske vansker tilknyttet til psykiatritjenesten og/ eller barnevern, helsestasjon/skolehelsetjenesten i kommunen har vi ikke gode rutiner for dette. Dette vil bli utarbeidet og iverksatt i løpet av 2005.

Ansvarsgrupper

Den vanligste metoden for å koordinere hjelpeapparatet er ansvarsgruppemodellen(St. meld. Nr 25 96/97). Ansvarsgrupper iverksettes når brukere har behov for langvarig støtte og bistand fra mange instanser. Dette innebærer at alle som har et faglig ansvar for brukeren møtes for å koordinere tjenester, evaluere og evt. iverksette andre tjenester, metodikk mv. Samarbeidet er forpliktende for alle deltagere. Den personen som mottar tjenestene forutsettes å delta i ansvarsgruppa.

Aktivitetshuset Kuben

Aktivitetshuset Kuben er et kommunalt aktivitetshus for mennesker med psykiske lidelser. Tilbudet ble etablert i 1997, og målgruppen er mennesker med psykiske lidelser over 18 år.

Kuben er et sosialt treffsted der det tilrettelegges for individuelle aktiviteter og gruppeaktiviteter som brukerne er med på å planlegge. Tilbudet er frivillig og basert på brukerens egne behov og ønsker. Det avholdes husmøte 1 gang pr. mnd. Brukerne motiveres til å delta aktivt i planlegging og gjennomføring av aktiviteter og tiltak ved Kuben. Miljøet styrkes ved at brukerne tar del i egne og andres innspill, og er med på å utforme sin egen arena der de blitt møtt med respekt og forståelse. En dag i uken er Kuben brukerstyrt, det vil si at det ikke er personale tilstedet.

Brukergruppen har vokst, noe som innebærer økt behov for plass og bemanning. Lokalet er ikke tilrettelagt for rullestolbrukere og mangler handikaptoalett. For tiden er to brukere rullestolbrukere.
Det er etablert samarbeid med voksenopplæringen, kulturetaten og kulturskolen, som alle gir et tilbud til brukerne. Kuben skal være et lavterskeltilbud og gi rom for trivsel og utvikling. Et av målene er at brukerne ved hjelp av aktivitetshuset etablerer nettverk. Videre tilbys det samfunnsgruppe, sanggruppe, bevegelse i varmtvannsbasseng, friluftsgruppe, kafe` og turer. Noen ganger i løpet av året blir det arrangert heldagsturer.
Nye brukere blir tatt imot etter retningslinjer satt av brukere og personalet. Husregler er vedtatt og følges opp, og det legges stor vekt på trivsel og i miljøet og respekt for individet.

MÅLSETTING:

- *Sørge for at innholdet i tjenestene er kvalitativt gode og at ulike tjenester er koordinert på en hensiktsmessig måte*
- *Styrke og videreutvikle det tverrfaglig samarbeid internt i Stokke kommune og eksternt med andre etater, eksempelvis trygdekontor og Aetat*
- *Videreutvikle samarbeidet med Helsestasjonen, Barnevernet og PP tjenesten for å kunne gi et kvalitativt godt tilbud til barn og ungdom*
- *Kvalitetssikre og dokumentere arbeidet*
- *Tilføre kompetanse til alle som arbeider med personer med psykiske lidelser*
- *Rekruttere brukere til Aktivitetshuset Kuben*
- *Samarbeid med trygdekontor og Aetat; legge forholdene til rette slik at folk med psykiske lidelser så langt som mulig kan delta i arbeidslivet eller i annen aktivitet*
- *Øke arealkapasiteten ved Aktivitetshuset Kuben, samt tilrettelegge for brukere med rullestol*
- *Samarbeid med frivillige lag/organisasjoner for å utvide aktivitetstilbudet til mennesker med psykiske lidelser*
- *Videreutvikle og styrke samarbeidet med Virksomhet - kultur, også for brukere som ikke benytter seg av Aktivitetshuset Kuben*

TILTAK I PLANPERIODEN:

- *Kontinuerlig kartlegge behov for kommunale tjenester*
- *Faglig utvikling og kompetanseheving*
- *Videreutvikle samarbeidet intern og eksternt*
- *Videreutvikle tjenestetilbud ved å ansette nødvendig fagkompetanse, og øke aktivitetstilbud til brukere av tjenesten*
- *Styrke tilbudet til barn og unge ved å formalisere samarbeid med skole og barnehage*

- *Fortsatt styrking i utarbeiding av individuelle planer og tilrettelegging for brukermedvirkning for barn, ungdom og voksne*
- *Videreutvikle ansvarsgrupper for barn/ungdom*
- *Utrede mulighet for å etablere arbeid med bistand. Utvikle alternative aktivitetstiltak for brukere som ikke har utbytte av Aktivitetshuset Kuben i samarbeid med Virksomhet - kultur*
- *Videreutvikle samarbeid med Virksomhet - kultur ved å integrere brukere ved Aktivitetshuset Kuben i aktiviteter knyttet til lag og foreninger i Stokke*
- *Etablere transportordning*
- *Videreutvikle samarbeid med voksenopplæringen*
- *Videreutvikle samarbeid med kulturskolen*
- *Utvikle individuelle opplegg for brukere som trenger eget aktivitetstilbud*
- *Fremme og motivere brukerens egen deltagelse ved Aktivitetshuset Kuben*
- *Legge til rette for og etablere lokallag av en eller flere brukerorganisasjoner, og tilrettelegging ifht møtelokaler og økonomisk bistand til driften*

SOSIALTJENESTEN

Sosialtjenesten administrerer økonomisk sosialhjelp og skal gi råd og veiledning som skal bidra til å løse eller forebygge sosiale vansker. Videre skal sosialtjenesten medvirke til å skaffe bolig til vanskeligstilte. Psykiske lidelser og rusmisbruk hører ofte sammen, og i mange tilfeller blir også barn berørt av dette. Sosialtjenesten har ansvar for å hjelpe rusmisbrukere til å komme bort fra sitt misbruk ved å sette inn hjelpetiltak og gi råd og veiledning. I henhold til St.meld. 25 vurderes personer med psykiske lidelser å ha et atskillig større behov for sosiale tjenester enn andre. Prinsippet om ”hjelp til selvhjelp” er overordnet for alle tjenester inntatt i lov om sosiale tjenester.

Sosialtjenesten har ansvar for å sørge for hjelpetiltak for personer med omfattende rusproblemer. I enkelte tilfeller kan det være aktuelt å innvilge utrednings- eller behandlingsplass i rusinstitusjon eller i institusjon med spesialkompetanse på rus og psykiatri (dobbeltdiagnose). Det kan også innvilges substitusjonsbehandling med medisiner (metadon) til rusmisbrukere, s.k. Legemiddelassistert rehabilitering.

Sosialtjenesten har hovedansvaret for mottak og bosetting av flyktninger i kommunen. Mange flyktninger har opplevd traumer, tap og kriser. Sosialtjenestens erfaring er at flyktningene i liten grad ønsker hjelp i forhold til psykiske lidelser, så sant de ikke gir grunnlag for innleggelse på psykiatrisk avdeling. Det er derfor viktig at psykiske lidelser hos flyktningene kan forebygges/avhjelpes gjennom større grad av integrering i nærmiljøet, deltakelse i fritidsaktiviteter, og i arbeid.

Fra og med 01.09.2004 har Stokke kommune innført ”Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere” i henhold til Introduksjonsloven av 4 juli 2003 nr 80. Det er ansatt 2 flyktningskonsulenter som skal ivareta bosetting , integrering og drift av introduksjonsprogrammet i kommunen. Stokke kommune deltar også i prosjekt ”Flyktningguide” i samarbeid med Vestfold Røde Kors. I korthet går dette ut på å engasjere norsktalende guider som over tid skal følge opp de enkelte flyktningene tett. Disse skal gi rettledning og informasjon om samfunns- og arbeidsliv og om tilbud i kommunen. Det er etablert et helsesenter for flyktninger. Dette er et interkommunalt samarbeid mellom kommunene Nøtterøy, Tønsberg og Stokke. Målgruppen er fortrinnsvis flyktninger i statlige mottak i nært samarbeid med kommunene.

Sosialtjenestens arbeid overfor mennesker med psykiske lidelser inneholder:

- Mottakssamtaler – informasjon og veiledning til brukere
- Brukermedvirkning – opplysninger innhentes i samarbeid med klienten
- Ansvarsgrupper opprettes når brukere har sammensatte behov
- Koordinering av tjenester internt i kommunen og i samarbeid med 2.linjetjenesten
- Gjeldsrådgivning og økonomiforvaltning
- Økonomisk bistand
- Leder av sosialtjenesten kan underskrive tutorerklæring ved tvangsinnleggelse av mennesker med psykiske lidelser

MÅLSETTING:

- *Personer med psykiske lidelser skal motta sosiale tjenester ut fra individuelle behov*
- *Økt fokus og aktivitet for integrering av flyktninger som en del av det forebyggende psykososiale arbeidet*

TILTAK I PLANPERIODEN:

- *Videreutvikle samarbeidet mellom psykiatritjenesten og bistand til flyktninger*

HELSESØSTERTJENESTEN / HELSESTASJON / SKOLEHELSETJENESTE

Helsesøstertjenesten er et senter for helse og oppvekst, med fokus på barn og unges situasjon. Tjenesten skal bidra i å utvikle et helhetlig, sammenhengende og kvalitativt godt tjenestetilbud tilpasset behovene til hver enkelt bruker. Helsestasjonens formål er å forebygge medfødte og ervervede sykdommer og skader blant barn og unge.

Helsesøstertjenesten skal :

- Arbeide forebyggende og helsefremmende
- Utvikle generelle strategier og strategier for risikogrupper
- Beherske gode interne og tverrsektorielle arbeidsmetoder
- Ha oversikt over befolkningens fysiske og psykiske helse

Helsestasjon/skolehelsestjenesten i Stokke kommune er bemannet med helsesøstre, lege, fysioterapeut, ergoterapeut og jordmor. Helsestasjonen er ofte familiens første kontakt med det kommunale tjenestetilbud. Rutinemessige helseundersøkelser tilbyes alle barn og vil ofte være den instans som tidlig identifiserer problemer og tilbyr oppfølging av familier og barn som trenger det.

Omkring 20% av innlagte pasienter i psykiatrien og 30% av polikliniske pasienter har omsorg for mindreårige barn, og helsestasjonen og skolehelsetjenesten er en viktig arena for å avklare de forhold barn lever under. Når det gjelder psykisk sykdom hos gravide er svangerskapsomsorgen et viktig tiltak. Vi har jordmor på helsestasjonen en gang i uken som ved behov samarbeider tverrfaglig med ruskonsulent, psykiatrien, lege og aktuelle yrkesgrupper. Det settes også fokus på følelsesmessige forandringer i forbindelse med fødsel for å gi mor og barn en optimal start på samspillet.

Skolehelsetjenesten samarbeider tett med det pedagogiske personellet i skolene. Det er stor satsing i ungdomsskolen med fokus på å styrke selvbilde, ivareta individet, forebygge isolasjon og ensomhet. Det satses på møter med foreldre og elever, elever i grupper, samt individuelle samtaler.

Skolehelsetjenesten skal iverksette samarbeid med lærere i grunnskolen. "Sesam" er et psykiatriprosjekt i grunnskolen som har blitt til ut fra tanken om å trygge nærmiljø, skape forståelse og toleranse for psykiatrien og dets brukere. Barn er ofte mer fordomsfrie enn voksne. Ved å undervise om psykisk helsevern og mental hygiene har prosjektet som mål å forebygge, redusere fordommer og avmystifisere psykiatrien. Barna kan videreformidle dette til foreldre og besteforeldre.

Stokke kommune har to videregående skoler med til sammen ca 400 elever i aldersgruppen 16-20 år. Begge skolene har internat, og mange av elevene bor på hybel. Dette er ungdom som oppholder seg i kommunen og som har rett til helsetjenester. Stokke kommune har registrert et økt antall henvendelser som går på psykososiale problematikk, spiseforstyrrelser, råd og veiledning. Skolehelsetjenesten deltar i undervisningsopplegg i forbindelse med russetiden.

Helsestasjon for ungdom i Tønsberg er et interkommunalt samarbeid med Tønsberg, Tjøme Re og Stokke kommune som fungerer godt. Der får ungdom hjelp, kostnadsfritt og uten timebestilling. Tilbudet dekker i stor grad behovet for prevensjon, prøvetaking på smittsomme sykdommer som blant annet HIV og seksuelt overførbare sykdommer. Tjenesten er bemannet med lege, helsesøster og jordmor. Det er opprettet en dag for kun gutter, og erfaring viser at dette er et tiltak som må opprettholdes.

Det er i 2004 utarbeidet "Handlingsplan for habilitering av barn og unge" i Stokke kommune. Habilitering er målrettet arbeid for å bygge opp og støtte funksjoner og livskvalitet hos mennesker med tidlig ervervede skader eller funksjonshemminger. Et barn defineres som funksjonshemmet når det på grunn av sykdom, skade eller sosiale problemer er hemmet i sitt praktiske og sosiale liv i en slik grad at flere instanser må involveres i oppfølgingen av barnet (veileder i hab. av barn og unge 1998).

MÅLSETTING:

- *Ha barnets psykiske helse i fokus ved kontroller og samtaler med foreldre*
- *Styrke det tverrfaglige nettverksamarbeidet mot skolene*
- *Bidra til å styrke barn og unges kunnskap om psykisk helse*
- *Videreføre allerede eksisterende tiltak som Helsestasjon for ungdom*
- *Videreutvikle samarbeidsmåter i Familie og oppvekst*

TILTAK I PLANPERIODEN:

- *Styrke bemanningen i helsesøstertjenesten*
- *Iverksette undervisningsprogram i grunnskolens 6 og 7. klasse alle skoler i Stokke*
- *Gjenopprette samarbeid i Videregående skole som ble svekket i forbindelse med reduksjon av helsesøsterstilling fra 100 til 80%*

BARNEVERNTJENESTEN

Barneverntjenesten har som formål å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse eller utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid.
Barneverntjenesten skal bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.
Barneverntjenesten har spesielt ansvar for å avdekke omsorgssvikt, atferdsvansker, sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås. Dersom et barn står i fare for å utvikle problemer, eller lever under vanskelige forhold, skal barneverntjenesten etter en vurdering av situasjonen iverksette tiltak i forhold til dette.

En andel på ca 30% av barneverntjenestens brukere har foreldre som er psykisk syke. Den store prosentvise andel av barneverntjenestens brukere som har psykiske lidelser medfører at barneverntjenesten har etablert samarbeid med andre interne instanser som for eksempel psykiatrisk sykepleier, kommunelege, helsestasjon og sosialtjenesten. Barneverntjenesten arbeider med barn som har utviklet en psykisk lidelse, og med barn som står i fare for å bli utsatt for en psykisk lidelse. Videre skal barneverntjenesten bidra til det generelt forebyggende arbeidet mor psykiske lidelser hos barn og unge. I tillegg til samarbeid internt er eksterne samarbeidspartnere i hovedsak Barne –og ungdoms psykiatrisk avdeling (BUPA,) og Psykiatrisk ungdomsteam (PUT)..

Barneverntjenesten ble i 2003 styrket med en stilling (100 %) finansiert med psykiatrimidler. Stillingen skal styrke tiltak for barn og unge, blant annet i samarbeid med skolene i kommunen.

Barneverntjenesten kan iverksette følgende tiltak:

- Henvise til spesialisttjeneste
- Iverksette nødvendig tiltak i hjemmet, evt utenfor hjemmet
- Råd/veiledning til barn, unge og til foreldre
- Iverksetting av støttekontakt
- Iverksetting av besøkshjem
- Økonomisk bistand
- Barnehageplass SFO plass

I enkelte saker er barn utsatt for så stor omsorgssvikt at de må flyttes fra foreldrene. For barna medfører dette en psykisk belastning, som mange trenger profesjonell hjelp til. Dersom foreldrene ikke samtykker i flytting vil barneverntjenesten fremme sak for Fylkesnemnda for sosiale saker. Det samme kan gjøres dersom man mener at barnet eller ungdommen er i behov av behandling for sitt rusproblem, atferdsproblem eller gjentatt kriminalitet. I denne typer saker er det tett samarbeid mellom den kommunale og fylkeskommunale barneverntjeneste. Den erfaring barneverntjenesten har er at det kan være svært vanskelig å hjelpe psykisk syke foreldre til å ivareta omsorg for sine barn. Dette er noe som må konkretiseres for eksempel ved hjelp til å utføre daglige gjøremål som renhold, hygiene, matlaging, aktiviteter og lignende. Ved å yte denne type bistand vil barnas primærbehov kunne bli dekket og foreldrenes utilstrekkelighet minskes.

MÅLSETTING:

- *Barneverntjenesten skal til en hver tid yte rett hjelp til rett tid.*
- *Hjelpen skal være tilpasset den enkeltes behov, og barnet skal være i fokus for den hjelp som ytes.*

TILTAK I PLANPERIODEN:

- *Videreutvikle det interne og eksterne tverrfaglige samarbeidet*
- *Videreutvikle samarbeidet med psykiatrisk helsearbeider for barn og unge.*
- *Kartlegge behov for, og øke kompetansen om barn og psykiatri..*
- *Avklare ansvarsforhold mellom ulike kommunale tjenesteytere i forhold til barn med langvarige og sammensatte behov.*
- *Delta i ansvarsgrupper der personer med psykiske lidelser vil ha behov for bistand fra barneverntjenesten.*

VOKSENOPPLÆRING

Voksne har i følge Opplæringsloven §§ 4 A og 5 rett til grunnskole- og videregående opplæring, hvis de har behov for det. Opplæringen skal tilpasses behovet til den enkelte. Mange mennesker med psykiske lidelser har på grunn av sin lidelse negative opplevelser fra skole. Utdanning gis stor vekt i dagens samfunn, og tilrettelagt opplæring er et viktig tiltak for å normalisere livssituasjonen til denne gruppen. Voksenopplæringen skal bistå med sosial læring og annen opplæring som øker funksjonsdyktigheten til de som trenger det. Dette innebærer bl.a. læring i dagliglivets ulike oppgaver, og at man kan delta i arbeid og samfunnsliv.

MÅLSETTING:

- *Etablere og gi tilbud i henhold til gjeldene lovverk*
- *Voksenopplæringstilbudet skal være en hjelp til å utvikle funksjonsdyktighet, selvstendighet og gjennom økt kompetanse gi mulighet for deltaking i arbeid og samfunnsliv*

TILTAK I PLANPERIODEN:

- *Behov for voksenopplæring til mennesker med psykiske lidelser kartlegges.*
- *Gruppas behov innarbeides i plan for voksenopplæring, som skal revideres*
- *Alle med psykiske lidelser skal få informasjon om rettigheter til grunnskole- og videregående opplæring for voksne*
- *Sammen med rådgiver i voksenopplæringa og bruker skal vi utarbeide et videre opplæringsløp for de som ønsker det*
- *Videreutvikle samarbeidet mellom avdelingene innen virksomheten "Familie og oppvekst" når det gjelder opplæring til mennesker med psykiske lidelser*
- *Etablere ansvarsgrupper*

PEDAGOGISK PSYKOLOGISK TJENESTE

PP-tjenesten er en lovpålagt, kommunal tjeneste som arbeider ut fra Opplæringsloven. Den er en veiledende og rådgivende tjeneste for skoler, foresatte, barnehager og andre samarbeidspartnere. Etter § 5. 5 i Opplæringsloven er PPT sakkyndig instans når det gjelder rett til spesialundervisning PP-tjenesten arbeider med saker som gjelder barn og unges utvikling, trivsel og tilpasning.

PP-tjenesten samarbeider med andre hjelpeinstanser på kommunalt, fylkeskommunalt og statlig nivå både som nettverksbygger og formidler. Tjenesten har et særlig ansvar for at barn og unge møter et samfunn og en skole / barnehage som er tilpasset deres evner og forutsetninger. PP-tjenestens oppgave er i denne sammenheng å se mangfoldet når det gjelder evner, forutsetninger, etnisk tilhørighet og religion.

PP-tjenestens arbeidsoppgaver inneholder:

- Rådgivning / veiledning til skolens- og barnehagens ansatte
- Bistå skoler med organisasjons, kompetanseutvikling og klassemiljøutvikling.
- Veilede ressursteam ved skolen
- Delta i ansvarsgrupper
- Utføre kartlegging og utredning i forhold til enkeltelever
- Utarbeide sakkyndige vurderinger
- Henvise til spesialisttjeneste, 2 linje og 3 linje

- Tilråding for søknad om hjelpemidler
- Direkte hjelp til barn og unge

MÅLSETTING:
- *Bidra til at oppgaver og utfordringer i skolen tilpasses den enkeltes evner og forutsetninger*
- *Bidra til at barn og unge som trenger det, får spesialundervisning etter rettigheter i § 5.*
- *Bidra til at samarbeid om barn med spesielle behov styrkes*

TILTAK I PLANPERIODEN:
- *Videreutvikle samarbeidet med barneverntjenesten og psykiatritjenesten*
- *Delta i ansvarsgrupper der brukeren er barn/ ungdom med psykisk lidelse*
- *Øke kompetansen i arbeidet for barn og unge med psykiske lidelser*
- *Sammen med helsesøster og psykiatritjeneste bygge nettverk i arbeidet med spiseforstyrrelser hos barn og unge*

PRESTEGÅRDSTUNET OMSORGSBOLIGER

Boliger til mennesker med psykiske lidelser er et sentralt ledd i opptrappingsplanen. Stortingsmelding om boligetablering for unge og vanskeligstilte (st meld 49 1998 –1999) oppfordrer alle kommuner til å lage en tverrsektoriell handlingsplan. Stokke kommune gjennomførte i 2002/2003 en kartlegging av boligbehov. Resultatet av denne viste at det var behov for å bygge 11 omsorgsboliger. Prestegårdstunet var innflytningsklar 1. februar 2004. Husbanken fullfinansierer omsorgsboligene med lån og tilskudd.

Prestegårdstunet består av 11 kommunale omsorgsboliger. Det er knyttet en serviceleilighet til boligkomplekset, hvor det er fast personale hele døgnet. Målgruppen for omsorgsboligene er personer med en alvorlig psykisk lidelse som hoveddiagnose. Leietakerene kan søke om tjenester etter lov om sosiale tjenester § 4-2 a), jf - § 4-3 praktisk bistand og opplæring, og tjenester etter kommunehelsetjenesteloven (hjemmesykepleie). Tjenestene innvilges etter en individuell vurdering av hjelpebehovet. Praktisk bistand og opplæring ytes av en personalgruppe som pr d.d består av 7.69 årsverk. + avdelingsleder i 50 % stilling. Prestegårdstunet har våken nattvakt.

Prestegårdstunet er organisert i *Virksomhet - tiltak for funksjonshemmede*. Prestegårdstunet har ansvar for å gi leietakere i Prestegårdstunet et helhetlig og koordinert tjenestetilbud. Psykiatritjenesten har ansvaret for kommunens øvrige beboere med alvorlige og moderate psykiske lidelser. Etter en helhetlig vurdering kan psykiatritjenesten gi leietakere i Prestegårdstunet tjenester i tillegg til tjenestene som gis av ansatte ved Prestegårdstunet.

Det er etablert samarbeidsrutiner mellom psykiatritjenesten og Prestegårdstunet. Psykiatritjenesten og Prestegårdstunet har felles arkiv. Hensikten med å etablere samarbeidsrutiner er å sikre at Stokke kommune har et helhetlig, koordinert og velfungerende tjenestetilbud til mennesker med alvorlige psykiske lidelser.

VIRKSOMHET - TILTAK FOR FUNKSJONSHEMMEDE

Virksomhet Tiltak for Funksjonshemmede behandler søknader etter Sosialtjenestelovens § 4 –2 a – e), jf. § 4-3 samme lov. Dette er tjenester som også ytes til målgruppen mennesker med psykiske lidelser. Særlig gjelder dette tjenester som;

> §4-2 c) støttekontakt for personer og familier som har behov for dette på grunn av funksjonshemming, alder eller sosiale problemer.

I all hovedsak er det tjenesten støttekontakt som er gitt til personer med psykiske lidelser i Stokke. Tjenesten gis i nært samarbeid med psykiatritjenesten som følger opp med blant annet veiledning til støttekontaktene. En støttekontakt er en person som gjennom samvær og ved ulike fritidsaktiviteter bidrar til å øke et annet menneskes livskvalitet, til å mestre ulike situasjoner og styrke selvtilliten. Det legges stor vekt på personlig egnethet ved utvelgelse av støttekontakter.

ARBEID OG DAGTILBUD

Daglig aktivitet er av stor betydning for livskvalitet. Det viktige med aktiviteten er sosial omgang, økt selvtillit og søt følelse av å være til nytte. Mange mennesker med psykiske lidelser faller utenfor arbeidslivet på kort sikt fordi de er for syke til å arbeide, og på lang sikt fordi de ikke får arbeide. En vellykket attføring forutsetter et godt samarbeid mellom psykiatritjenesten, sosialtjenesten og trygdeetaten.

Arbeidsdirektoratet og Sosial- og helsedepartementet har opprettet en intensjonsavtale om styrket samarbeid mellom arbeidsmarkedsetaten og sosialtjenesten, spesielt rettet mot ungdom under 24 år og langtidsledige. Arbeidsmarkedstiltak som Arbeid med bistand er en følge av dette, og vil kunne bli en mulighet for mange til å komme tilbake i arbeid. I St.meld.nr. 50 for 1998-99 heter det at regjeringen vil prioritere målrettede tiltak for grupper som det ordinære arbeidsmarked i liten grad gir rom for, med fleksible ordninger for kombinasjon av arbeid og trygd, og mer tilrettelagte arbeidsplasser for personer som på grunn av helse har varierende arbeidsevne.

- Stokke kommune har noen tilrettelagte arbeidsplasser i kommunen
- Yme service er et arbeidstreningstiltak for langtidsledige i Stokke kommune. Antallet plasser er begrenset, men det er mulighet for utvidelse. Formålet med tiltaket er å kvalifisere til arbeid, men det er vel så viktig at tilbudet for noen blir den form for arbeid som er mulig å mestre i overskuelig fremtid. Virksomheten omfatter, bruktsalg og praktiske tjenester på det åpne marked (flytting, renhold, snømåking, plenklipping, flytting, maling)
- Smiløkka Industrier A/S er en interkommunal ASVO- bedrift som skaffer arbeid til yrkeshemmede personer. Stokke kommune disponerer 12 plasser og virksomheten omfatter egenproduksjon av søm, vev, snekkerarbeid, pakking, montering, salg og distribusjon av tjenester på det åpne markedet

MÅLSETTING:

- *Stokke kommune skal kunne tilby arbeid- og dagtilbud tilpasset den enkeltes funksjonsnivå*

TILTAK I PLANPERIODEN

- *Arbeide for at mennesker med psykiske lidelser i økende grad kan få tilrettelagt arbeid*
- *Tilrettelegge for at flyktninger får tilbud om språkpraksisplasser*

HJEMMETJENESTEN

Hjemmetjenesten består av hjemmesykepleie som reguleres i lov om helsetjenester i kommunene, og hjemmehjelp som reguleres i lov om sosiale tjenester. Hjemmetjenesten har døgntjeneste og gir tilbud om personlig stell og pleie, hjelp til medisinering og tilsyn. Hjemmehjelpsordningen tilbyr praktisk bistand i hjemmet og opplæring i dagliglivets gjøremål. Et viktig prinsipp er " hjelp til selvhjelp", som innebærer at brukeren får veiledning der målet er å gjøre vedkommende i stand til å utføre oppgaver selv.

Etablering i egen bolig etter utflytting fra institusjon eller foreldrehjem kan være vanskelig for personer med psykiske lidelser. Ofte er det behov for flere godt tilrettelagte tjenester, blant annet med bistand fra hjemmesykepleie, hjemmehjelp, støttekontakt, psykiatrisk sykepleier osv. Mangel på behandling og støttetiltak i hjemmet kan føre til isolasjon og ensomhet, og sannsynligheten for at den psykiske lidelsen forverres er stor. Ansatte i de hjemmebaserte tjenester yter bistand til hjemmeboende personer med psykiske lidelser. Denne oppgaven kan til tider være svært krevende, og det er stort behov for faglig veiledning og kompetanseheving.

MÅLSETTING:

- *Stokke kommune skal yte en enhetlig pleie- og omsorgstjeneste. Tjenestene skal være tilpasset brukerne, og gjennom et tverrfaglig samarbeid skal det ytes rett tjeneste til rett tid*

TILTAK I PLANPERIODEN:

- *Styrke faglig kompetanse til ansatte*
- *Øke faglig veiledning til ansatte*
- *Videreutvikle samarbeidet mellom psykiatritjenesten og hjemmetjenesten*

SYKEHJEMSAVDELINGENE VED SOLETUNET

Soletunet har i alt 42 sykehjemsplasser med både kort- og langtidsplasser. Plassene og tjenesten reguleres i lov om kommunehelsetjenesten. Sykehjemmet har to avdelinger; en avdeling for demente og en avdeling for somatisk syke.
Avdeling for demente har 21 plasser fordelt på 3 enheter med 7 pasienter på hver. De ulike enhetene representerer differensierte tilbud for demente, og det gis også mulighet for korttids- og dagopphold i en observasjons- og utredningsperiode.
Somatisk avdeling har 21 plasser fordelt på 3 enheter.
Rehabiliteringsenheten har 6 plasser der pasienter kommer til opptrening for kortere opphold for så å komme hjem igjen.
Enhet lindrende behandling har 6 plasser for de aller sykeste som trenger tett oppfølging, ofte i samarbeid med ekspertise på sykehus. Disse har ofte en problematikk der smertebehandling og oppfølging i livets siste fase er omfattende i forhold til behov for god faglig kompetanse.
Langtidsenheten i 3. etg. har 6 plasser for langtid og 2 plasser for rullering eller korttidsopphold for pasienter som i perioder har behov for tettere oppfølging og observasjon.

MÅLSETTING:

- *Sykehjemsavdelingene i Stokke kommune skal være et bo- og behandlingsmiljø der pasientene opplever trygghet, identitet, får behandling og omsorg*
- *Personer med funksjonssvikt, eller som er i fare for å utvikle funksjonssvikt, får tilbud om systematisk kartlegging og utredning samt at de får et individuelt og måltrettet rehabiliterings- og omsorgstilbud*

TILTAK I PLANPERIODEN:

- *Styrke faglig kompetanse til ansatte i sykehjemsavdelingene for at personalet skal kunne mestre å stå i svært vanskelige situasjoner og kriser, samt i møte med pasienter og deres pårørende i livets sluttfase*
- *Gi faglig veiledning til de ansatte i sykehjemsavdelingen*
- *Utvikle et godt samarbeidsforhold mellom psykiatritjenesten og sykehjemsavdelingene*

HELSETJENESTER

Legetjenesten i kommunen drives fra tre legekontor i Stokke sentrum og på Vear. Alle innbyggere i Stokke kommune har tilbud om fastlege, og legene i kommunen har listekapasitet tilsvarende innbyggertallet i kommunen. Kommunen har inngått fastlegeavtale med åtte allmennpraktiserende leger. To leger har 1/1 allmennpraksis og de øvrige redusert allmennpraksis kombinert med andre offentlige legeoppgaver. Kommunen har ansatt 1 kommunelege, tilsynslege sykehjem, tilsynslege flyktningsmottaket og skole / helsestasjonslege. Allmennlegene har stor kontaktflate mot befolkningen i Stokke kommune. Som oftest er det en allmennlege involvert når det gjelder diagnose og oppfølging av personer med psykiske lidelser.

Pasienter med psykiske lidelser representerer en stor gruppe pasienter i allmennpraksis. For en del av disse pasientene vil det være behov for tverrfaglig samarbeid i kommunen og i forhold til spesialisthelsetjenesten. Ut over dette har mange nytte av regelmessig legekontakt med tanke på støttesamtaler og medikamentell behandling.

Fysikalsk behandling utføres fra tre institutter; Stokke fysioterapisenter, Stokke fysikalske institutt og Vear Helsesenter. Kommunen har 5,5 avtalehjemler som er fordelt på seks fysioterapeuter. Fysioterapeutene utfører individuell behandling etter henvisning fra lege. I samarbeid med annet helsepersonell vurderer fysioterapeuten hjelpebehov og foreslår treningsopplegg, behandling eller fysisk aktivitet som kan fremme helsen.

Stokke kommune har ansatt 2,1 årsverk fordelt på tre fysioterapeuter og 1,75 årsverk fordelt på to ergoterapeuter som har oppgaver innenfor rehabilitering, behandling i sykehjem, helsestasjon og skolehelsetjeneste. Ergoterapeuten samarbeider med annet helsepersonell om veiledning av brukeren i daglige gjøremål, og om nødvendig tilrettelegging i hjemmet.

MÅLSETTING:

- *Videreutvikle det tverrfaglige arbeidet mellom ulike aktører og sørge for god tilgjengelighet til allmennleger og fysioterapeuter*

TILTAK I PLANPERIODEN:

- *Sikre fastlege til personer med psykiske lidelser*

KULTUR- OG FRITIDSTILBUD

Forskning viser at det er en sammenheng mellom helse, kultur og fritidsaktiviteter. Kultur kan gi egenverdi for den enkelte, og innebærer også sosial kontakt med andre.

Engasjement i fritiden kan være hobbyrelatert, eller det kan være aktiviteter der man yter en innsats i forhold til andre. Mange organisasjoner yter et stort bidrag, samtidig som det nok er behov for å tilføre organisasjoner informasjon som gjør at de i større omfang knytter til seg

mennesker med psykiske lidelser. Kommunen har en viktig oppgave når det gjelder å hjelpe den tredje sektor til å møte disse utfordringene.

Ulike arenaer for kultur og fritidsaktiviteter er en forutsetning. Stokke kommune har generelt et variert kultur- og fritidstilbud. Som eksempler kan nevnes: et moderne bibliotek, idrettshall, svømmehall, anlegg for tennis, fotball, golf, rideskole, fiske- og båtliv, sangkor og korps, samt et aktivt kunst- og håndverksmiljø. Utfordringen er å utvikle allerede eksisterende tilbud til også å omfatte mennesker med psykiske lidelser. Integrering og godt tverrfaglig samarbeid blir sentrale faktorer for å lykkes med dette arbeidet.

Psykiatritjenesten ved Aktivitetshuset Kuben har et velfungerende samarbeid med *Virksomhet - kultur*. *Virksomhet - kultur* har i samarbeid med Aktivitetshuset Kuben utviklet et variert tilbud til mennesker med psykiske lidelser. Det utarbeides halvårsplaner der brukerne er delaktige i planlegging og evaluering av aktivitetene.

Virksomhet – kultur usteder ledsagerbevis. Ordningen skal være et virkemiddel for å forebygge isolasjon og derved bidra til økt livskvalitet for mennesker med psykiske lidelser.

MÅLSETTING:

- *Videreutvikle kultur- og fritidstilbud slik at flere kan delta utfra ønsker og behov, og øke antall brukere med psykiske lidelser i ordinære fritidstiltak*
- *Tilrettelegge for gruppeaktiviteter for barn og ungdom med psykiske lidelser*
- *Sørge for at flere brukere med psykiske lidelser får ledsagerbevis*
- *Utvide ordningen med fritidsassistent og andre kulturtiltak*
- *Utvikle alternative aktivitetstiltak for brukere som ikke har utbytte av Aktivitetshuset Kuben*

TILTAK I PLANPERIODEN:

- *Arrangere møter for idrettsforeninger og andre frivillige organisasjoner der det etableres samarbeid for å utvikle tilbudene*
- *Etter ønske fra brukere: motivere og informere aktuelle lokale kulturaktører til å ta i mot mennesker med psykiske lidelser*
- *Rekruttere støttepersoner (fra frivillige organisasjoner, og sørge for at disse tilføres nødvendig kompetanse og veiledning*
- *Utvikle samarbeidet og ansvarsområdene mellom Virksomhet - kultur og Virksomhet - familie og oppvekst*

KRISETEAM

Stokke kommune har etablert et kriseteam. Kriseteamet er en tverrfaglig sammensatt ressursgruppe som består av ledende helsesøster (leder for kriseteamet), leder for psykiatritjenesten, kommuneoverlege og kapellan. Kriseteamet er en beredskapsgruppe for kriser i forhold til uventet dødsfall, ulykker, selvmordsforsøk, selvmord mv. Teamet trer sammen på kort varsel. Det er utviklet rutiner for teamet.

MÅLSETTING:

- *Utgjøre en basisgruppe for kriser i forhold til ulykker, selvmordsforsøk, selvmord mv.*

TILTAK I PLANPERIODEN:

- *Øke kompetanse i krisearbeid*
- *Utarbeide en ny brosjyre*

KOORDINERINGSTEAM

Koordineringsteamet består av virksomhetslederne for *Virksomhet – pleie og omsorg*, *Virksomhet – tiltak for funksjonshemmede*, *Virksomhet – familie og oppvekst*, og kommune-overlege. Det holdes regelmessige møter der det gis råd i forhold til oppståtte behov for ulike kommunale tjenester. Teamet arbeider ofte med sammensatte saker preget av psykososiale problemstillinger hvor det er behov for en koordinering av tiltak. Saksbehandlere innkalles til teamet for å fremlegge saker. Koordineringsteamet foretar tildeling av omsorgsboliger i kommunen.

MÅLSETTING:

- *Sørge for helhetlige tjenester til brukere som krever ressurser fra ulike virksomheter for helse- og sosialtjenester*

TILTAK I PLANPERIODEN:

- *Arbeide for at fagpersoner bruker koordineringsteamet aktivt når det gjelder tilbud til personer med psykiske lidelser, og store, sammensatte behov*

SAMARBEID MED SPESIALISTTJENESTEN I PSYKIATRI

Stokke kommune har etablert et godt samarbeid med spesialisttjenesten i psykiatri. Man opplever allikevel tilfeller der personer ikke får tilbud fra spesialisttjenesten selv om kommunen ber om det. Kommunen møter personer som i tillegg til psykiske lidelser har rusproblemer, demenstilstander eller psykisk utviklingshemming. Disse personene har ofte større vansker med å få et tilbud fra spesialisttjenesten som ser hele tilstanden under ett. Behandlingskulturen i kommunen og spesialisttjenesten oppleves forskjellig ved at kommunen arbeider individuelt, mer uformelt, og med kortere og hyppigere kontakt med pasientene.

Grenseoppgangen mellom ansvar for rehabilitering av personer med psykiske lidelser kan være uklar. Det er en utfordring for kommunen og spesialisttjenesten å utvikle gode kommunikasjonskanaler og samarbeidsformer som sikrer at brukeren til en hver tid får et kvalitativ og kvantitativ godt tilbud. Individuell plan vil være en metode som bidrar til å kvalitetsikre samhandling mellom kommune og spesialisttjenesten, og det tilbud brukeren får. Koordinator for ansvarsgrupper fra kommunen deltar i faste ansvarsgruppemøter med spesialisttjenesten

Psykiatrien i Vestfold HF skal gi den primære målgruppen et behandlingstilbud. Psykiatrien i Vestfold HF består av Psykiatrisk fylkesavdeling, Barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling, Vestfoldklinikken og 4 distriktspsykiatriske sentre. Stokke kommune tilhører Søndre Vestfold Distriktspsykiatrisk senter.

Målgruppen barn og ungdom har sitt spesialisttilbud ved Barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling (BUPA), Habiliteringstjenesten klinikk Tønsberg og i noen grad fra Barne- og familie etaten (BUF). For målgruppen barn og ungdom er det venteliste for å få et behandlingstilbud ved BUPA. Brukere under 18 år med mulige utviklingsforstyrrelser skal

henvises til BUPA, som har ansvar for diagnostisering og utredning. Videre oppfølging av barn/ungdom med utviklingsforstyrrelser er knyttet til Habiliteringstjenesten klinikk Tønsberg. Tilbudet som barn og ungdom mottar er i stor grad kommunale tjenester.

MÅLSETTING:

- *Videreutvikle samarbeidet mellom kommunen og Psykiatrien i Vestfold HF slik at personer med psykiske lidelser kan få et tilfredsstillende bo- og omsorgstilbud i kommunen og et tilfredsstillende behandlingstilbud fra spesialisttjenesten når det er behov for det*
- *Videreutvikle samarbeidsrutiner med BUPA og habiliteringstjenesten. Øke kompetansen i kommunen for de som arbeider med målgruppen.*
- *Samarbeid med psykiatrien i Vestfold for voksne med et fokus på barn/ungdom med psykisk syke foreldre*

TILTAK I PLANPERIODEN:

- *Videreutvikling av rutiner for samarbeid med skriftlig dokumentasjon*
- *Videreutvikle samarbeidsformer med spesialisttjenesten*
- *Utarbeide individuelle planer til alle som ønsker det*
- *Etablere samarbeid med Familievernkontoret i Vestfold*

GJENNOMFØRTE TILTAK FOR PLANPERIODEN 2000 – 2005

Stokke kommune har tidligere utarbeidet en plan for psykisk helsevern for perioden 2003 – 2006. Det er tiltakene i denne planen som nå revideres. Det har vært foretatt noen endringer i de oppsatte tiltak. Dette er gjort ut fra meldte behov og endringer i de statlige forventninger til den kommunale psykiatrisatsingen.

Følgende tiltak er gjennomført:

2000 Ansatt aktivitør/miljøarbeider i 100% stilling
Økt aktivitetstilbud
Deltagelse i interkommunal helsestasjon for ungdom.

2001 Gjennomført prosjekt med fokus på barn og unge i familier der en av foreldrene har en psykisk lidelse
Utvidet aktivitetstilbudet på Kuben aktivitetshus
5 ansatte har gjennomført utdanningsprogram" barn av psykisk syke foreldre"
Utvidet tilbud i interkommunal helsestasjon for ungdom.

2002 Ansatt en helsearbeider som skal ha fokus på barn og unge i 100% stilling.
Ansatt en helsearbeider/saksbehandler i 100% stilling
Anskaffet nødvendig dataprogram
Foretatt kartlegging av boligbehov til mennesker med psykiske lidelser
Økt tilskudd til fritidsaktiviteter
Ansatt 25 % stilling som psykiatrisk sykepleier skjermet enhet for demente.

2003 Ansatt en barnevernkonsulent i 100 stilling
Økt tilskudd til kultur og fritidsaktiviteter
En ansatt har gjennomført 2 årig utdanningsprogram i psykoser

2004 Prestegårdstunet omsorgsboliger ble etablert i februar 2004. Prestegårdstunet er kommunalt finansiert med unntak av en 100 % stilling som er finansiert med øremerkede midler. Totalt sett er bemanningen 7,69 årsverk.
To ansatte har gjennomført 2 årig utdanningsprogram i psykoser
Økt tilskudd til kultur og fritidsaktiviteter
Styrket tilbudet til ungdomshelsetjenesten

2005 Prestegårdstunet omsorgsboliger 2 årsverk finansieres med øremerkede midler
Psykiatritjenesten blir styrket med en 100 % stilling siste halvdel av 2005
Etablering av brukermedvirkningstiltak
Styrket tilbud til ungdomshelsetjenesten

TOTAL KOSTNADER INNEN PSYKISK HELSEVERN 2005

Tiltak/aktivitet	**Budsjett 2005**	**Øremerket tilskudd psykisk helsevern**
2 årsverk aktivisering og drift av kuben	961’	961’
1 årsverk barn/ungdom/familie	400’	400’
2 årsverk behandling, faglig veiledning, koordinering og ledelse	1 000’	1 000’
0,25 årsverk skjermet enhet Soletunet	105’	105’
Prestegårdstunet	2686’	1150’
1 årsverk barneverntjenesten	410’	410’
Kultur/aktiviteter virksomhet kultur	50’	50’
Støttekontakt	100’	100’
Omsorgslønn	50’	50’
Leie av basseng Soletunet	3’	3’
Kulturskolen	5’	5’
Ungdomshelsetjenestestasjonen	33’	33’
Sum	**5 863’**	**3 247’**

HANDLINGSPLAN FOR 2005– 2008

Med utgangspunkt i overnevnte og den statlige opptrappingsplanen vil det for de neste 4 år være behov for en rekke tiltak som forbedrer tilbudene til personer med psykiske lidelser.

For år 2004 mottar Stokke kommune et tilskudd på kr. 3.249.000,-. I følge opptrappingsplanen kan den enkelte kommune forvente å motta ca 4,5 ganger tilskuddet for 1998 innen 2006. Dette innebærer at Stokke kommune i 2008 vil få et samlet tilskudd på ca. 5. millioner kroner. I forbindelse med tilskuddet fra staten skal kommunens virksomhet og bruk av midler rapporteres/gjøres rede for.

I handlingsplanen fremmes det konkrete forslag til tiltak for å styrke tilbudet til personer med psykiske lidelser og personer som lever i familier der andre har psykiske lidelser. Handlingsplanen vurderer behov for trygg bolig, daglig gjøremål og mulighet for utvikling og fellesskap med andre som grunnleggende. I tillegg omfatter planen oppbygging av kompetanse og styrking av samarbeid som kan bidra til at personer med psykiske lidelser kan få individuell oppfølging. Handlingsplanen tar hensyn til at minst 20 % av tilskuddet skal brukes til barn og unge.

Tiltakene er satt i overensstemmelse med forventningene i den statlige satsningen og grunnlaget for å motta statstilskudd. De tiltak som fremkommer i planen fra de ulike tjenesteområdene, er lagt til grunn for satsingen fremover. Tiltakene tar utgangspunkt i en økning av tilskuddet på kr.450.000,- pr år. Disse kommer i tillegg til allerede iverksatte tiltak. Det avsettes en andel hvert år til en generell justering i budsjettet.

Når det gjelder satsing på barn og unge vil dette ved utløp av planperioden omfatte:

- Utvide tilbud om ungdomshelsestasjon
- Ansette en 50 % stilling som helsesøster

(se tabell neste side)

	2005	2006	2007	2008
NYE TILTAK				
Kompetanseheving			10 000	
Utvide transport/ reisegodtgjørelse			10 000	10 000
Brukermedvirknings tiltak	10 000	5 000		5 000
Arbeid og sysselsettingstiltak		27 000		10 000
Utvide skolehelsetjenesten, ansette helsesøster			210 000	
Styrke ungdoms helsestasjon	18 000			
Øke Fritid- og kulturtiltak/ tilrettelagt fysisk aktivtet-Virksomhet Kultur			25 000	
Ansette psykiatrisk sykepleier/ eventuelt annen relevant utdanning	**190 000**	410 000		410 000
Utvide aktivitetstilbud Kuben				
Prestegårdstunet omsorgsboliger	800 000			
Miljøarbeider/ boveileder			237 000	113 000
Generell justering i budsjettet		10 000	10 000	9 000
Overføring av midler fra 2004	-155 000			
øremerkede midler	-863 000	-452 000	-502 000	-557 000

Ansettelse av psykiatrisk sykepleier i 100 % stilling andre halvdel av 2005 blir i hovedsak med finansiert med midler overført fra 2004. Stillingen blir varig opprettet med øremerkede midler i 2006.

AKTUELT LOVVERK FOR TILTAK ifht MENNESKER MED PSYKISKE LIDELSER

Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern av 02.07.1999 nr.62

Lov om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) av 1999.07.02 nr 63

Lov om helsetjenesten i kommunen av 19.11.1982 nr. 66

Lov om sosiale tjenester mv av 13.12.1991 nr. 81

Lov om folketrygd av 17.06.1966 nr. 12

Lov om barneverntjenester av 17.07.1992 nr. 100

Lov om vern mot smittsomme sykdommer av 05.08.1994 nr.55

Lov om voksenopplæring med endringer fra 20.06.2003.

Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova) med endringer fra 04.07.2003

Lov om frivillig og tvungen gjeldsordning for privatpersoner av 17.07.1992 nr. 99

STOKKE KOMMUNE

Plan for psykisk helsevern 2005-2008
2. gangs revidering

Rapport om psykisk helsearbeid i Stokke kommune